

Posudek disertační práce:

Autor práce: **Ing. Jan Tluchoř**

Téma práce: **Vliv cestovního ruchu na rozvoj regionu a podniků v něm působících**

Předložená práce má 165 číslovaných stran. V tom je ale od s. 143 i seznam použitých zdrojů. Úvod práce je po anotacích, obsahu a seznamu zkratk, obrázků a tabulek na s. 14. Na konci práce následují bohaté přílohy s výsledky dílčích výpočtů, s podklady pro rozhovory s experty apod.

Práce je přehledně uspořádaná a dodržuje základní formální náležitosti disertační práce. Práce zřejmě neprošla jazykovou korekturou, což zbytečně snižuje formální úroveň předložené práce.

Práce je rozdělena do 11 hlavních kapitol. V úvodu na s. 14 jsou položeny důležité otázky zaměřené na hledání vlivu cestovního ruchu na rozvoj lokality, regionu a státu, na které se práce zaměřuje, a to s akcentem i na rozvoj podniků v cestovním ruchu.

Klíč k vlastní práci, cíle a její metodiku, objasňuje kapitola č. 2. Základním cílem práce je návrh postupu analýzy prostředí pro podniky působící v odvětví cestovního ruchu a jeho dílčí aplikace na zvoleném Karlovarském kraji. Dále jsou uvedeny i dílčí cíle práce a na s. 15 i dvě tvrzení, která autor sleduje s cílem je potvrdit či vyvrátit teoretickou i empirickou částí práce. Autor na téže straně schematicky objasnil i postup práce a vhodně na s. 18 zobrazil zkoumanou problematiku v kontextu strategického managementu podniků cestovního ruchu.

Kapitola č. 3 je zaměřena na teoretická východiska disertační práce. Jsou zde vymezeny základní pojmy a zejména objasněno pojetí pojmů ekonomický rozvoj a ekonomický růst s odkazy na řadu relevantních literárních zdrojů. Následuje vymezení pojmu cestovní ruch a porovnávání jeho významu dle pojetí různými autory. Autor zaujímá i stanoviska k metodám analýz vlivů cestovního ruchu na ekonomiku a rozvoj regionů. Z následného náročného sběru dat potom vystupuje třídění postupů pro hodnocení prostředí podniků, jež je shrnuto v tab. č. 2 na s. 46. Dále autor charakterizuje, specifikuje členění vnějšího prostředí na globální, regionální a odvětvové úrovni, které dále ve své práci využívá.

V kapitole č. 4 autor stručně zmiňuje používané metody v analýze vlivů cestovního ruchu na ekonomiku a rozvoj regionů v podmínkách ČR a konstatuje, že většina je obtížně použitelná pro nedostatek zjišťovaných statistických údajů.

I na základě uvedených vstupních údajů autor v kapitole č. 5 prezentuje vlastní návrh postupu analýzy prostředí pro podniky působící v odvětví cestovního ruchu, kde vyzdvihuje body C1 – C3 a analýzy mezi globálním – regionálním, globálním – odvětvovým a mezi odvětvovým a regionálním prostředím. Tyto části jsou potom stěžejní i v empirické části práce. Následuje zdůvodnění zvoleného regionu a popis metod.

Kapitola č. 6 je věnovaná analýze vztahů mezi globálním a regionálním prostředím. Popis komparace krajů a volbu indikátorů najdeme v podkapitole 6.1 s výstupy v přehledném zobrazení dle barev semaforu na s. 71. Autor zdůvodňuje výběr indikátorů. Tento výběr určitě můžeme diskutovat.

Je potřebné ocenit přehlednost výstupu a rychlý přehled ve zvoleném porovnávání, viz i s. 73. Autor uvádí i diskusi ke zvolené metodě a nakonec i výsledek, který je pro Karlovarský kraj velmi negativní.

Sedmá kapitola je věnovaná analýze vztahů mezi globálním a odvětvovým prostředím. Autor komentuje prezentované statistické údaje k HDP ve vztahu k cestovnímu ruchu, zaměstnanost, výše mezd atd. Významnou pozornost potom věnuje počtu lůžek a přenocování a to i v konkretizaci pro sledovaný kraj a s vyslovením obav z dopadů legislativy na lázeňské pobyty.

V kapitole č. 8 se podrobněji věnuje analýze mezi odvětvovým a regionálním prostředím s konkretizací pro Karlovarský kraj. Kromě prezentovaných ukazatelů cestovního ruchu pro zvolený kraj je významné pojednání o odhadu dopadu cestovního ruchu na regionální ekonomiku s opřením se o dostupné relevantní zdroje. Tento závěr by byl jistě významný pro decizní sféru, která dopad cestovního ruchu přeceňuje, ostatně podobně i experti – srovnej s. 106 se stranou 133.

Následuje stručné, ale vhodné pojednání o příjmech obcí z cestovního ruchu a o jejich výdajích pro podporu cestovního ruchu. Jsou zde poznámky i k dopadu projektů EU. Podkapitola č. 8.7 je vložena výzkumem eventu, jež dokumentuje problematiku obce a cestovního ruchu.

Kapitola č. 9 prezentuje výstupy expertních rozhovorů, jež přinášejí řadu dílčích poznatků ze sledované problematiky. Výběr respondentů expertů je důležitý pro validnost a autor zde využil své dobré znalosti regionu a řady aktérů. Ne zcela souhlasím s kvantifikací některých položek, je to lákavé, přehlednější, ale je to i odpovědně vypovídající? Kvalitativní popisy názorů expertů jsou zajímavé a jejich důležitost – shodu – potvrzuje v několika položkách četnost podobných názorů. Celkově ovšem je zaznamenána variabilnost odpovědí v řadě položek. Výstupem je potvrzení názoru, že cestovní ruch přispívá k vytváření pracovních míst, ale spíše s nižší úrovní mezd. Tabulka na s. 123 potom shrnuje názory expertů na nejdůležitější faktory ovlivňující podnikání v cestovním ruchu. Asi by se dále dalo pracovat jen s těmi, které mají vyšší četnost. Co o tom autor soudí?

V kapitole č. 10 autor shrnuje navržený postup a dospívá k závěru, že je zřejmé, že dostatečně propracovaná analýza vnějšího prostředí s podrobněji navrženým členěním je jednak náročnou záležitostí, kterou zejména malé a střední podniky těžko mohou realizovat a jednak ale potřebnou analýzou, která jim pomáhá se orientovat a decizním orgánům i realizovat potřebnou podporu pro cestovní ruch. Na s. 138 na základě teoretické části práce i výstupů z praktické části autor otevřeně pojmenovává omezení zvoleného postupu, ale též příležitosti pro jeho možné úpravy.

V závěru práce na s.140 je konstatováno potvrzení stanovených tvrzení ze strany 15. Můžeme také uvést, že práce obsahuje návrh specifického postupu analýzy prostředí pro podniky působící v cestovním ruchu i jeho aplikaci na zvoleném regionu. Tím, přes naznačená omezení a diskuse, je možné považovat hlavní cíl práce za splněný.

V podkapitole 11.1 není šťastně shrnuto rozčlenění výzkumu v práci, protože kromě rešerše a expertních rozhovorů je patrné, že analýza kvantitativních dat tvoří významnou část práce, viz i přílohy práce.

Práce obsahuje bohatý soupis zdrojů na 20 stranách a i v jejím obsahu je patrný autorův rozhled v problematice cestovního ruchu. Přehledné přílohy potom dokumentují dílčí výpočty z kapitol práce.

Závěry:

Zajímavé, ale nejednoduché téma se autor snažil zodpovědně inovativně uchopit a to s možností, kterou mu dosavadní teoretické zdroje a dostupná statistická data umožňují. Pohled doplnil i kvalitativním výzkumem – dotazováním expertů. Přes možné diskuse je nutné ocenit publikovaný přístup a prezentovanou práci. Je také evidentní, že v aplikační rovině by se z ní měly poučit decizní orgány v Karlovarském kraji.

Ing. Tluchoře znám, protože byl v našem týmu při realizaci řady projektů jako EQUAL, Leonardo, FRVŠ a nyní kooperujeme i v projektu TA ČR. Byl spoluorganizátorem konference, kde vedl sekci se zaměřením na cestovní ruch a v této oblasti spolupracuje i s partnery z Německa a z jiných zemí. Jeho publikační činnost také dokumentuje jeho připravenost pro vědeckou práci.

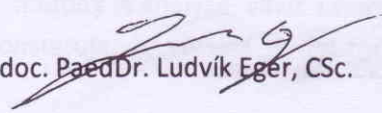
Otázky:

Nebylo by vhodnější místo rozhovorů s experty použít metodu focus groups? V čem by mohly být uvažované rozdíly?

Z pedagogického aplikačního hlediska Váš přehled analytických postupů v hodnocení prostředí podniku na s. 46 ukazuje širší různých přístupů, které se překrývají, doplňují a někde i rozcházejí. Jak se s tím vyrovnat např. při výuce magisterského studia nebo při komunikaci se zástupci podnikatelské či decizní sféry?

Obsah práce splňuje požadavky kladené na doktorskou disertační práci. Práce je v odpovídající kvalitě a doktorand prokázal potřebné znalosti v daném oboru a schopnost vědecky pracovat, což dokazuje i jeho odborné CV a publikační činnost. Předloženou práci hodnotím kladně a doporučuji práci k obhajobě. V případě úspěšné obhajoby doporučuji, aby Ing. Janu Tluchořovi byl udělen titul doktor (Ph.D.) v oboru Podniková ekonomika a management.

V Plzni 29.2.2012

doc. PaedDr. Ludvík Egér, CSc.